

ОБЛІК ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Кириленко Н.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Кузьменко О.П.

Київський національний торговельно-економічний університет

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним з основних податків в Україні.

Відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ) ПДВ належить до загальнодержавних податків.

Податок на додану вартість являє собою певну форму вилучення в державний бюджет відповідної суми грошових коштів, яка визначається податковою ставкою. Ця сума є нічим іншим, як частиною додаткової вартості товарів або послуг. З цієї причини ПДВ є непрямим податком, а значить, тягар по його сплаті несуть саме кінцеві споживачі.

Основними нормативно-правовими джерелами, що регулюють податок на додану вартість, є:

– ПКУ (ст.ст.180-197, п. 198.5);

– Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість (затверджене Наказом МФУ від 14.11.2014 р. № 1130, редакція від 28.12.2020).

25 лютого 2021 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до ПКУ щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції» №1115-ІХ. Вказаний закон застосовується до податкових періодів, починаючи з 01 березня 2021 року.

Отже, тепер в статті 193 ПКУ зазначено такі ставки ПДВ [1]:

– 20 %;

– 0 %;

– 7 %;

– 14 %.

Нова ставка – 14 % буде застосовуватись для операцій з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, що класифікується за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 0102, 0103, 0104 10, 0401 (в частині молока незбираного), 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1201, 1204 00, 1205, 1206 00, 1207, 1212 91, крім операцій з ввезення на митну територію України товарів, визначених у пункті 197.18 статті 197 ПКУ [2].

Що стосується безпосередньо бухгалтерського обліку ПДВ, порядок ведення всіх господарських операцій, пов'язаних з податком, регламентується обліковою політикою організації. В свою чергу розробка облікової політики, робочих інструкцій, розпоряджень керівництва повинна здійснюватись в обов'язковому порядку на основі законодавства з бухгалтерського та податкового обліку.

Для бухгалтерського обліку ПДВ Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну від 30.11.1999 р. № 291, передбачає чотири синтетичних субрахунки (див. таблицю 1) [3].

Таблиця 1

Субрахунки для обліку ПДВ

Субрахунок	Назва
315	Спеціальні рахунки в національній валюті
641	Розрахунки за податками та платежами
643	Податкові зобов'язання
644	Податковий кредит

Перехід на загальновизнані у світі принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності зумовлює потребу в інформації не лише про стан розрахунків за податком на додану вартість, а й про знову створену вартість.

Окремі статті діючого балансу та інших форм фінансової звітності, відображені відповідно до вимог діючих стандартів, через недосконалість методики їх формування та жорстке обмеження дій суб'єктів господарювання щодо нарахування ПДВ та відображення розрахунків з бюджетом за цим податком в бухгалтерському обліку можуть не відповідати якісним характеристикам та принципам підготовки фінансової звітності, а також визначенню та критеріям визнання елементів фінансової звітності [4].

Отже, для підвищення якості інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану та результатів діяльності підприємств можна запропонувати один із шляхів вдосконалення розкриття інформації у фінансовій звітності: відображення в фінансовій звітності розрахунків з бюджетом з ПДВ і суми доданої вартості підприємства та її розподілу.

Перелік посилань:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 30.04.2021).

2. З 01 березня 2021 року діє нова ставка ПДВ. Державна податкова служба України : веб-сайт. URL: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-455330.html> (дата звернення: 30.04.2021).

3. Булгакова О. Організація бухгалтерського обліку ПДВ. *Інтерактивна бухгалтерія* 2019. № 39. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/127707> (дата звернення: 30.04.2021).

4. Романова О. В. Теоретичні аспекти обліку податку на додану вартість. *Сучасний політичний стан в Україні та розвиток статистики й обліку в умовах глобалізації, загострення енергетичних проблем*: матер. VI міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2018. URL: <http://ruda.vk.vntu.edu.ua/file/fc1bad58a7e86a972664ec6037e373ea.pdf#page=110> (дата звернення: 30.04.2021).